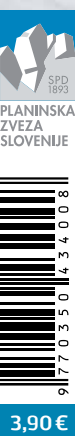

REV I J A Z A L J U B I T E L J E G O R A Ž E O D L E T A 1 8 9 5

PLANINSKI

U E S T N I K

1
2018

3,90 €

TEMA MESECA

Vojaško gorništvo

Z NAMI NA POT

Pusterwald in Bretstein

IZ PLANINSKE ZALOŽBE – AKCIJA

PLANINSKI KOLEDAR 2018

Slikovite avtorske fotografije, ki so bile izbrane na razpisu PZS, vas bodo popeljale po slovenskem gorskem svetu v različnih letnih časih in delih dneva, tako da bo pristen okus planinstva v podobah svež vse leto. Avtorji fotografij so Anže Čokl, Anže Mihevc, Bor Rojnik, Simon Podržavnik, Piotr Skrzypiec, Aleš Krivec, Alenka Klinar in Franci Horvat.

Letošnja novost so namigi za planinski izlet, ki vas usmerijo na gorski cilj, ki krasi posamezni mesec, ali do razgleda nanj.

Koledarski del je opremljen trimesečno z luninimi menami. Trinajstlistni koledar je tiskan na kakovostnem papirju in vezan z belo spiralo.

Format: 33 x 48 cm; možnost dotiska na pasici, višine 5 cm

CENA: V času od 3. 1. 2018 lahko koledar kupite po akcijski ceni s 50-odstotnim

popustom: **2,25 €** (redna cena: 4,50 €*).

**DDV je vračunan v ceno. Stroške poštnine plača naročnik.*

-50%

VODNIK SLOVENSKA PLANINSKA POT, Milenko Arnejšek – Prle in Andraž Poljanec

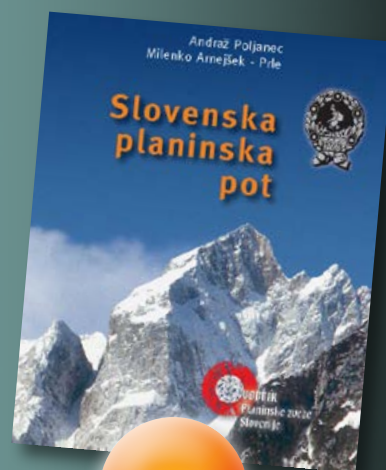
To je vodnik, ki vas bo kar najbolj neposredno seznanil s traso najstarejše vezne poti pri nas in v Evropi. Torej s potjo, ki nas že več kot pol stoletja domiselno vodi na najzanimivejše vrhove in nam predstavi vse pomembnejše planinske koč. Pot, ki je bila načrtovana že leta 1950 in urejena leta 1953, povezuje najzanimivejše predele slovenskega gorskega sveta od njenega začetka v Mariboru do cilja v Ankaranu. Kljub 630 km dolgi poti pa je to le majhen delček naše lepe domovine. Vodnik vam bo pričaral lepote slovenskega hribovitega sveta in življenja v njem ter pomagal pri načrtovanju tur in izletov.

Format: 120 x 160 mm; 344 strani, PVC ovitek, šivano s sukancem, okrogel hrbet

CENA: V času od 15. 1. 2018 do 15. 2. 2018 lahko vodnik kupite po akcijski ceni s

50-odstotnim popustom: **12,95 €** (redna cena: 25,90 €*).

**DDV je vračunan v ceno. Stroške poštnine plača naročnik.*

-50%

I N F O R M A C I J E · N A K U P · N A R O Č I L A

PLANINSKA ZVEZA SLOVENIJE, PLANINSKA TRGOVINA PZS

NA SEDEŽU Ob železnici 30a, Ljubljana (od februarja 2018 naprej), v času uradnih ur (v ponedeljek in četrtek od 9. do 15. ure, sredo od 9. do 17. ure, petek od 9. do 13. ure; odmor za malico: 10.30–11.00).

PO POŠTI p. p. 214, SI-1001 Ljubljana

PO TELEFONU 01 43 45 684 v času uradnih ur brezplačna telefonska številka 080 1893 (24 ur na dan, vse dni v letu)

PO FAKSU 01 43 45 691

E-NAROČILA trgovina@pzs.si ali spletna trgovina PZS: <http://trgovina.pzs.si>.

SLOVENSKI PLANINSKI MUZEJ

Triglavska cesta 49, 4281 Mojstrana • telefon: 08 380 67 30 • faks: 04 589 10 35 • e-naročila: info@planinski.muzej.si

IZDAJATEL IN ZALOŽNIK:
Planinska zveza Slovenije

ISSN 0350-4344

Izhaja petnajstega v mesecu.
Planinski vestnik objavlja izvirne prispevke,
ki še niso bili objavljeni nikjer drugje.
118. letnik

NASLOV UREDNIŠTVA:

Planinska zveza Slovenije
Uredništvo Planinskega vestnika
Dvorakova ulica 9, p. p. 214, SI-1001 Ljubljana
Ob železnici 30 a, 1000 Ljubljana (od februarja 2018 dalje)
T: 01 434 56 90, F: 01 434 56 91
E: pv@pzs.si
www.planinskivestnik.com
www.pvkazalo.si
www.facebook.com/planinskivestnik

ODGOVORNI UREDNIK:

Vladimir Habjan

UREDNIŠKI ODBOR:

Emil Pevec (tehnični urednik), Marta Krejan Čokl,
Zdenka Mihelič, Irena Mušič Habjan, Mateja Pate,
Dušan Skodit, Tina Leskošek, Mire Steinbuch

LEKTORIRANJE:

Marta Krejan Čokl, Mira Hladnik, Vera Šeško,
Sonja Čokl

OBLIKOVANJE:

Mojca Dariš

GRAFIČNA PRIPRAVA IN TISK:

Schwarz print, d. o. o.

Tiskano na NEO MATT papirju, Triglav papir

NAKLADA: 4600 izvodov

Prispevke, napisane z računalnikom, pošiljajte
po elektronskem mediju na naslov uredništva ali na
elektronski naslov. Poslanih prispevkov ne vračamo.
Uredništvo si pridržuje pravico do objave ali neobjave,
krajsanja, povzemanja ali delnega objavljanja nenaročenih
prispevkov v skladu s svojo uredniško politiko in
prostorskimi možnostmi. Mnenje avtorjev ni tudi nujno
mnenje uredništva in PZS. Kopiranje revije ali posameznih
delov brez privolitve izdajatelja ni dovoljeno.

Naročanje:

Po pošti na naslov: Planinska zveza Slovenije,
Dvorakova ulica 9, p. p. 214 SI-1001 Ljubljana,
po elektronski pošti na naslov: pv@pzs.si ali
po telefonu 080 1893 (24 ur na dan).

MODRA ŠTEVILKA

080 18 93

Številka transakcijskega računa PZS je 05100-8010489572,
odprt pri Abanki, d. d., Ljubljana. Naročnina 39 EUR,
63 EUR za tujino, posamezna številka 3,90 EUR. Člani
PZS so upravičeni do 25 % popusta na letno naročnino
Planinskega vestnika. Reklamacije upoštevamo dva meseca
po izidu številke. Ob spremembi naslova navedite tudi stari
naslov. Upoštevamo samo pisne odgovore do 1. decembra
za prihodnje leto.

Izdajanje revije sofinancira Javna agencija za raziskovalno
dejavnost Republike Slovenije (ARRS), št. pog. 630-
183/2017-1.

Program informiranja o planinski dejavnosti
sofinancirata Ministrstvo za šolstvo in šport RS in
Fundacija za financiranje športnih organizacij v RS.

FS Fundacija za šport

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI:

Letošnja zima nam je postregla z veliko snega, ki omogoča uživaško
smučanje po pršiču. Foto: Anže Čokl

Uredništvo Planinskega vestnika skrbno preverja
vse članke in točnost v reviji objavljenih opisov poti,
ki praviloma vključujejo opozorila na nevarnosti in
možne pasti obiskovanja gora. Žal pa je vsak opis vedno
subjektiven, poleg tega se objektivne težave na terenu
lahko spreminjajo iz dneva v dan, celo iz ure v uro.
Zato uredništvo revije in Planinska zveza Slovenije ne
moreta prevzeti nobene odgovornosti za morebitne
poškodbe ali materialno škodo, ki bi jih utrpel kdorkoli
zaradi hoje in plezanja po gorah po navodilih iz te revije.

Planinski vodniki danes in jutri

Ko smo dandanes s spleta dobesedno zasuti z neizmerno količino najrazličnejših informacij, se pogosto postavi vprašanje, kolikšen pomen ima še pisanje in izdajanje klasičnih planinskih in alpinističnih vodnikov, ki so dolga desetletja bili nepogrešljivi spremljevalci ljubiteljev gora. Mnogi med njimi, predvsem tisti mlajših generacij, v ustvarjanju planinskih vodnikov ne vidijo več pravega smisla, saj so prepričani, da vse potrebne podatke lahko z nekaj kliki najdejo na spletu. In tam jih je res pravo čudo: nešteti opisi označenih poti, brezpotij in plezalnih smeri, podatki o kočah in bivakih ter o drugi gorski infrastrukturi, vse to prikazano in dopolnjeno še z boljšimi ali slabšimi fotografijami, tudi filmi. Številni spletni portali z gorniško vsebino prikazujejo poti tudi s konsekvativnimi fotografijami, tako da imamo občutek kot bi se tisti trenutek znašli na turi v gorskem svetu. V brezpotnem svetu se lahko gibljemo s pomočjo GPS navigacije, in vse to si lahko naložimo v naše "pametne" telefone, ki jih imamo seveda stalno s seboj, in – kaj bi pravzaprav še hoteli?

Pa je res vse tako čudovito preprosto? Kaj pa pogoste *fake news* na spletu? Ali so res planinski vodniki postali že obsoletna navlaka? Če sklepamo po številu objavljenih pisnih vodnikov, posebno v večjih deželah alpskega sveta, nikakor ne! Gutenbergovi literaturi so nekateri prerokovali nagel zaton s pojavom digitalnih knjig, pa je tiskanih knjig npr. na veliki vsakoletni knjižni razstavi v Frankfurtu čedalje več. Tudi izdajateljske hiše so po začetnem strahu pred popolno digitalizacijo knjižne produkcije zopet dobile optimistični zagon. Tudi na sejmu gornških knjig v Trentu je situacija podobna, konec koncev nas jesenski knjižni sejem v Ljubljani vedno znova prepriča o vitalnosti slovenskega izdajateljstva. Tudi na področju slovenske gorniške literature!

Za prave zaljubljenice v knjigo je knjiga sama po sebi objekt intelektualnega interesa in tudi čustvene zadostitve. Ko jo vzameš v roke, jo natančno pogledaš, in če je lepo oblikovana, se ti oči kar zaiskrijo v nestrpnem pričakovanju, da jo odpreš. In ko jo odpreš, skušaš ujeti njen vonj, ki je skoraj za vsako knjigo specifičen; šele nato jo na hitro prelištaš in pregledaš slike, če so zraven. Pri lepih, večjih fotografijah hitro prebereš še podnapise, nato pa knjigo odložiš, dokler se ne lotiš branja. Torej, knjige ne sprejmeš samo z umom, ampak tudi s srcem. Vse to velja tudi za planinske vodnike.

In kakšni naj bodo sodobni planinski vodniki, ki bodo v vsebinskem in oblikovnem skladu z možnostmi, ki se nam ponujajo na spletu? Konec minulega leta sem dobil v roke tri vodnike, ki na dovolj nazoren način kažejo, kakšne planinske vodnike danes v svetu izdajajo. Pri znani Münchenski založbi Rother so izdali enciklopedični vodnik Bernharda Kühnhauserja *Alpenvereinsführer für Wanderer und Bergsteiger Berchtesgadener Alpen*, ki je lična zelena knjižica s sliko Watzmanna na naslovnici in 612 stranmi besedila. Gre že za 21. izdajo tega vodnika, ki je koncipiran na klasičen način: vsako področje je obdelano posebej, posebej izhodišča, posebej koč, posebej prečenja in povezave, posebej končni vzponi na vrhove. Pri takem konceptu si moramo turo na kak vrh prikazati kar s povezavo več parcialnih besedil, ki se včasih nahajajo tudi precej vsaksebi v vodniku. Ni ravno priročno opravilo, knjižica pa je kar zajetna in bo kar znatno otežila

nahrbtnik, če jo bomo vzeli s seboj na turo. Založba Rother je še ena redkih, ki izdaja enciklopedične vodnike, vendar čedalje bolj poredko, kar dokazuje, da ne gredo prav živahno v promet.

Drugi vodnik je povsem alpinistične narave, Charlie Boscoe, Jack Geldard: *Chamonix. A guide to the best rock climbs and mountain routes around Chamonix and Mont Blanc*, izšel pri britanski založbi Rockfax, ki obstaja tudi v digitalni obliki na aplikaciji RockfaxApp. Vodnik je izbirni, osnovni oblikovni koncept pa so brezhribne fotografije z vrisanimi smermi in ocenami, na njih pa so v rumeno in belo obarvanih poljih natančni opisi smeri po posameznih raztežajih. To izjemno delo je gotovo terjalo herkulske napore avtorjev, vendar deluje nekako preobloženo s podatki; čeprav ima knjiga 456 strani, je obilica podatkov oblikovalca prisilila, da so črke besedila zelo majhne, kar pa večini predvsem mladih bralcev ne bo povzročalo kakih problemov. Tak vodnik za običajne planinske podvige nikakor ne bi bil primeren.

In tretji vodnik, ki me je najbolj navdušil. Založba Rother je decembra lani izdala sijajen izbirni vodnik Hartmuta Eberleina in Ralfa Gantzhorna *Hochtouren Westalpen. Band 2. 101 Fels- und Eistouren zwischen Monviso und Mont Blanc*. Kaj je tako posebnega v tem vodniku? (Glej recenzijo v tej številki PV na str. 73). Prvič je bogat s fotografijami in zemljevidi, drugič je količina besedila zmerna, najbolj pa navduši z opisi gora in gorskih skupin, kjer pri bralcu vzbudi pristno, neubranljivo željo po obisku določene gore. To je tisto pravo: navdušenje, ki ga čutimo že doma, ko listamo in prebiramo strani tega vodnika. Vodnik nas mora omrežiti in zapeljati, ponuditi potrebne informacije, če jih pa ni dovolj, se še vedno lahko zatečemo k "atu Google".

Andrej Mašera

UVODNIK

1 Planinski vodniki danes in jutri

Andrej Mašera

VOJAŠKO GORNIŠTVO

4 Gorski bojevniki

Janez Kavar

VOJAŠKO GORNIŠTVO

7 Zgodovinske smučine vojakov

Aleš Guček

VOJAŠKO GORNIŠTVO

10 Športni vidiki vojaškega gornišтва

Herman Berčič

VOJAŠKO GORNIŠTVO

12 Natov center odličnosti za gorsko bojevanje

Boštjan Blaznik

VOJAŠKO GORNIŠTVO

15 10-letnica ustanovitve ZUGS

Slavko Delalut

INTERJUJ

16 Danilo Cedilnik-Den

Marjan Žibera

GORE IZ ZRAKA

20 Visoko nad Dolomiti

Vladimir Habjan

SPOMINI NA POVOJNI ALPINIZEM

24 U pogorje Balkana

Srečko Klemenc

KONTRASTNA INDIJA

29 Zanskar

Anastasija Davidova

LEDENIKI

32 Še nekaj na temo podnebnih sprememb

Janez Pretnar

Z NAMI NA POT

35 Turno smučanje na Štajerskem? "Čuj, ka' si ja nor!"

Tomaž Hrovat

ZGODOVINA PLANINSTVA

43 Orožnova koča nekdanj in danes

Jana Remic

POTEKANJA

46 Iskanja v kraljestvu Belina

Olga Kolenc

KOLUMNA

50 Zase se brigaj

Aljaž Anderle

ZGODOVINA

52 Prihod Rimljanov v Karnijske Alpe

Vid Pogačnik

MINIATURA

54 Kjer je volja, tam je pot

Tatjana Cvetko

TURNO SMUČANJE

56 20 let Turnega kluba Gora

Igor Jenčič

PLANINSKA ZGODOVINA

58 Zaton češko-slovenskega zavezništva

Dušan Škodič

MEDNARODNO

60 Povezane planinske organizacije Evrope

Zdenka Mihelič

SPREMEMBE

63 Everest brez znamenite Hillaryjeve stopnje

Zdenka Mihelič

LEDNO PLEZANJE

64 Evropski pokal v lednem plezanju Domžale 2017

Matej Ogorevc

UZGOJA

66 Improvizirana nosila iz astronavske folije

Damjan Slabe

DOŽIVETJE

68 Kanjon reke Čikole

Aleš Nosan

PLANINSKA ORGANIZACIJA

70 Najvišja priznanja PZS za leto 2017

Zdenka Mihelič

72 LITERATURA

74 PLANINSKA ORGANIZACIJA

77 SPM

78 TRIGLAUSKI NARODNI PARK

78 U SPOMIN

USEBINE USEH
PLANINSKIH VESTNIKOV
OD LETA 1895 DALJE NA
WWW.PUKAZALO.SI